

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права, кафедра суспільних дисциплін
Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Рівненський державний гуманітарний університет
Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені акад. С. Дем'янчука
КЗ «Житомирський ОШПО» Житомирської обласної ради
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Рівненський інститут ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку
людини «Україна»

СУСПІЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Збірник тез

І Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції

м.Рівне, 27-28 квітня 2018 р.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти», яка відбувалася 27-28 квітня 2018 р. на базі кафедри суспільних дисциплін навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування.

Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.

Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.

При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Рівне, 27-28 квітня 2018 р.) / Навчально-науковий інститут права НУВГП. – Рівне, 2018. – 306 с.

Матеріали конференції адресовано науковцям, студентам, викладачам вищих навчальних закладів, магістрантам, аспірантам, докторантам, слухачам закладів післядипломної педагогічної освіти, усім, хто цікавиться і займається проблемами формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти.

Відповідальний редактор: Ю. П. Олексін

Коректор: Т. Є. Кристопчук

СЕКЦІЯ 3
ПЕДАГОГІКА МАЙБУТНЬОГО: ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ
ДОВЕРШЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Баліка Л. М. ПРОАКТИВНИЙ ПІДХІД ДО ДИСЦИПЛІНИ УЧНЯ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»	121
Борей В. І. СТРУКТУРА МОРАЛЬНОЇ ВИХОВАНOSTІ ПІДЛІТКІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	124
Боровець О.В. РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ У ДИДАКТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ	128
Будкевич О. В. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ УЧНЯ ЯК СКЛАДОВА ДОВЕРШЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ	132
Бухальська С. О. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	136
Гринькова Н.М. МОРАЛЬНІ ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В СТРУКТУРІ ОСОБИСТОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	141
Друзюк Р.Б. АНАЛІЗ СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПРАЦІВНИКІВ МЕДИЧНОГО ВІЗ	146
Жинський М.А. СПІВРОБІТНИЦТВО ШКОЛИ ТА СІМ'Ї: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	148
Журба О.В. РОЛЬ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	154
Заскалета С. Г. РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	158
Кавка Ю.Я. НАРОДНА МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ	161
Калаур С.М. ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОЇ БАЗИ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ГОТОВНОСТІ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ	164
Лазука О. М. ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ	169

4. Повалій Л.В. Народна педагогіка про здоров'я та фізичний розвиток дітей у сім'ї / Л.В. Повалій // Актуальні питання розвитку спортивних і рухливих ігор: сучасний стан та перспективи. Збірник наукових праць. – Переяслав – Хмельницький, 2002. – С. 164-168.

УДК 378:004.42

Калаур С.М.,
к.пед.н., доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль

**ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ
СТВОРЕННЯ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОЇ БАЗИ ПІД ЧАС
ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ
ГОТОВНОСТІ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ**

Професійна підготовка майбутніх фахівців у ВНЗ буде значно ефективнішою у тому випадку, коли знання засвоюватимуться внутрішньо вмотивовано на основі принципу «теорія-практика-теорія». У процесі вивчення означеного кола питань ми прийшли до усвідомлення того, що мотиваційний компонент у структурі готовності до розв'язання конфліктів відіграє вагомую роль у стимулюванні пізнавальної активності під час вивчення теоретичних питань та формування практичних умінь і навичок. Лише у тому випадку, коли навчально-пізнавальна діяльність набуває для студентів особистісного змісту створюється стійкий інтерес, перетворюються зовні задані цілі діяльності у внутрішні потреби і мотиви, які й спонукають саморозвиток і самовдосконалення готовності до розв'язання конфліктів.

У цьому контексті найбільшим потенціалом володіє особистісно орієнтована освіта, яка спрямована на комплексне засвоєння знань та способів практичної

діяльності, завдяки яким студенти соціономічних професій зможуть успішно реалізувати себе в якості кваліфікованих фахівців, що можуть успішно розв'язувати конфлікти. Теорія та фундаментальні знання важливі, але без мотивації вони не забуваються та будуть малодієвими. Це пов'язано з тим, що нинішній світ генерує величезну кількість різноманітних даних, їх правильний та швидкий аналіз, «пропускання через себе» дозволяє приймати ефективні рішення. Обираючи, з метою створення мотиваційно-ціннісної бази, особистісно орієнтоване навчання, ми виходили з тих позицій, що така освітня парадигма спрямована на кардинальну зміну цільової установки студентів у контексті саморозвитку та гуманно впливає на самовдосконалення. Нині інтенсивність освітньої діяльності суттєво залежить від мотивів навчання, які доцільно стимулювати на основі особистісно орієнтованого навчання, яке забезпечує створення інноваційних механізмів освітньої діяльності та ґрунтується на повазі, передбачає формування самостійності та врахування індивідуальності, тим самим розширює мотиваційну сферу готовності до розв'язання професійних конфліктів.

З огляду на ці тези, зміст особистісно орієнтованої освіти в контексті формування мотиваційної основи готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів має складатися з таких обов'язкових складових частин, як:

- аксіологічної, яка має за мету допомогти студентам у виборі особистісно значущої системи ціннісних орієнтацій під час розв'язування конфліктів;
- когнітивної, що дозволяє озброїти студентів ґрунтовними та системними науковими знаннями;
- діяльнісно-творчої, яка сприяє формуванню і розвитку найоптимальніших способів діяльності, творчих здібностей й задатків, що необхідні для самореалізації особистості під час розв'язання конфліктів;
- особистісної, що забезпечує самопізнання, розвиток рефлексивної здатності, оволодіння способами саморегуляції, самовдосконалення, морального самовизначення, формує життєву позицію студента у конфліктному протистоянні.

Практична реалізація особистісно-орієнтованого навчання базувалася на максимальному врахуванні специфічних особливостей вивчення навчальної дисципліни «Основи конфліктології» (базовий етап, здобуття ступеня «молодший бакалавр»), «Соціальної конфліктології» як провідної навчальної дисципліни в процесі формування мотиваційного компонента готовності на основному етапі у бакалавраті, а також таких двох навчальних дисциплін як «Соціальне партнерство» і «Соціальна медіація» на творчому етапі під час навчання в магістратурі. Зокрема, до уваги брався розвиток особистісних якостей студента в цілях його успішної професійної діяльності з метою ефективного розв'язання конфліктів. Використання особистісно орієнтованої технології під час вивчення навчальних дисциплін з циклу професійної та практичної підготовки («Вступ до спеціальності», «Основи самовиховання», «Етика професійної діяльності») передбачало не лише фундаментальну підготовку, а й розвиток гуманістичного мислення, здатності до суб'єктної міжособистісної взаємодії.

Зокрема, під час організації семінарських занять з дисциплін конфліктологічного спрямування («Основи конфліктології», «Соціальна конфліктологія», «Соціальне партнерство», «Соціальна медіація») були використані принципи, розроблені Є. Зеєром [1]:

1) Визнання пріоритету індивідуальності студента, який виступає у якості суб'єкта професійної підготовки.

2) Співвіднесення технологій професійної освіти із закономірностями професійного становлення особистості.

3) Організація змісту освіти має бути конгруентним до майбутньої професійної діяльності.

4) Випереджаючий характер професійної підготовки, що забезпечується формуванням соціально-професійної компетентності та розвитком екстрафункціональних якостей майбутнього фахівця.

5) Звернення до індивідуального досвіду студентів, до їхньої потреби в самоорганізації, самовизначенні та саморозвитку [1, с. 18–21].

Для забезпечення особистісно зорієнтованого змісту професійної підготовки студентів активно працювали над створенням такого освітнього середовища, яке сприяло активізації процесів саморозвитку та самовдосконалення. Головним пріоритетом вважаємо те, що особистісно орієнтоване навчання майбутніх фахівців соціальної сфери було спрямоване на відмову від готових, стандартних шляхів та пропагувало перехід до викладання у формі «пояснення – пошук», звернення до особистості студентів, урахування їхніх вікових, індивідуально-типологічних та гендерних особливостей, інтересів, життєвого досвіду. З методологічної площини до уваги були взяті поради О. Міненко [2, с. 209–210] про те, що викладач повинен зважати на те, що комунікація, спільний пошук рішень та їх осмислення набагато важливіші для розвитку особистості студентів, ніж готова відповідь. Толерантність, емпатія, бажання зрозуміти студента, оцінити і прийняти його думку ставлять педагога в позицію співробітництва, що сприяє вищій результативності усього освітнього процесу.

У практичному аспекті для формування мотиваційного компонента на засадах особистісно орієнтованого навчання цілеспрямовано здійснювалося діалогічне спілкування на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачем та студентами. Ці аспекти реалізовувалися через самоактуалізацію і самопрезентацію студентів, що вчилися відстоювати свою позицію під час конфліктного протистояння. Процес професійної підготовки за умов особистісно орієнтованого навчання створювало таке зовнішнє середовище, яке підтримувало саморозвиток та було спрямоване на створення умов для самореалізації. Свідченням такого факту були розгляди конфліктів типу викладач – студент на об'єктивних засадах, вибір найоптимальнішого виходу із реальної конфліктної ситуації. У процесі організації освітнього процесу ми орієнтувалися на самоусвідомлення, визначення змісту і напрямів майбутньої професійної діяльності на основі використання ефективних способів педагогічної підтримки студентів.

До особистісно орієнтованих *форм*, які реалізовувалися під час викладання навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності», «Основи самовиховання»,

«Соціальна конфліктологія», «Соціальне партнерство», «Соціальна медіація», «Етика професійної діяльності» з метою формування мотиваційного компоненту готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів віднесено:

1. Особистісно орієнтовані лекції (проблемно-моделюючі, лекції практикуми, лекції з коментарями, лекції-конференції).
2. Особистісно орієнтовані форми проведення семінарських занять (моделюючий семінар (семінар-модель), проблемно-дискусійний семінар, перспективний семінар, конструкційний семінар).
3. Активні форми проведення практичних занять (практикум, практичне заняття з елементами моделювання фрагментів конфлікту в соціальній структурі, практичне заняття з розглядом і розв'язанням конфліктних ситуацій, практичне заняття з елементами тренінгу).

Отже, як доводить практика особистісно орієнтоване навчання суттєво впливає на вдосконалення мотиваційно-ціннісної бази готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів шляхом збагачення навчального змісту цікавим матеріалом. Ця технологія навчання сприяє баченню у студентах самодостатньої особистості та передбачає задоволення потреби у безперешкодному спілкуванню майбутніх фахівців з викладачами за принципом «рівний – рівному». Встановлено, що на основі цієї технології у викладачів виникає реальна можливість активно здійснювати збагачення мислення студентів інтелектуальними почуттями, підвищувати їхній рівень пізнавального інтересу, утверджувати прагнення до саморозвитку і самовдосконалення, а також спонукати майбутніх фахівців до поглиблення теоретичної інформації в сфері розв'язання конфліктів у майбутній діяльності.

Список літератури

1. Зеер Э. Ф. Личностно-ориентированное профессиональное образование: теоретико-методологический аспект / Э. Ф. Зеер. – Екатеринбург : Изд-во Урал. гос. проф.-пед. ун-та, 2001. – 51 с.

2. Міненко О. О. Професійне становлення практичного психолога як система парадигмальних змін / О. О. Міненко // Вісник Харківського Національного Університету. Серія «Психологія» – Харків, 2002. – №550. – С. 209–211.

УДК

Лазука О. М.,

здобувач вищої освіти Національного університету
водного господарства та природокористування (м. Рівне)

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Хмарна технологія - це технологія, яка надає користувачам Інтернету доступ до комп'ютерних ресурсів сервера і використання програмного забезпечення як онлайн-сервісу [3].

Користувач має доступ до особистих даних, але не може керувати і не зобов'язаний дбати про інфраструктуру, операційну систему і власне програмне забезпечення, з яким він працює [3].

У хмарних технологій використовують три основних види діяльності, а саме: комунікація - це процес обміну інформацією (фактами, ідеями, поглядами, емоціями тощо) між двома або більше особами; колаборація - процес спільної діяльності, наприклад в інтелектуальній сфері, двох і більше осіб або організацій для досягнення спільних цілей, при якому відбувається обмін знаннями, навчання і досягнення згоди; кооперація - співробітництво, взаємозв'язок людей у процесах їх діяльності [4].

Найсучаснішим засобом організації освітнього процесу, педагогічного спілкування, підвищення фахового рівня є Інтернет сервіси. Вони дають змогу створити єдиний інформаційний простір, який об'єднає усіх учасників навчально-виховного процесу [1].

Застосування інформаційних технологій у системі управління загальноосвітніми навчальними закладами, зокрема хмарними сервісами, є